

GERMUS & TÁRSAI

ÜGYVÉDI IRODA

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK GAZDASÁGI KOLLEGIUMA		40.
FŐLAJSTROMSZÁM KEZDŐIRATON		
Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon		
Érkezett:	2019 NOV 19.	
PÉLDÁNY:	IV.	
MELLÉKLET:	KÖZTÜK:	
FŐLAJSTROMSZÁM:	412 15/16.	
UTÓIRATON:		

T.

Alkotmánybíróság

a

T.

Fővárosi Törvényszék

útján

Budapest

Elsőfokú eljárás ügyszám: 24.G 41.215/2016

Másodfokú eljárás ügyszám: 13.Gf.40.297/2017

Kúriai Ügyszám: Pfv.V.20.276/2018/7

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/ 0 1 9 4 1 - 0 / 2019
Érkezett:	2019 DEC 06.
Példány:	1
Melléklet:	6 db
Kezelőiroda:	

Budapest, 2019. november 18.

[REDACTED]

[REDACTED] összefüggésben alulírott kérelmező – felperes az ide 1. szám alatt csatolt meghatalmazáson igazolt jogi képviselőnk, a Germus és Társai Ügyvédi Iroda ([REDACTED]) útján tisztelettel, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény (Abtv.) 27. §-a alapján

alkotmányjogi panaszt

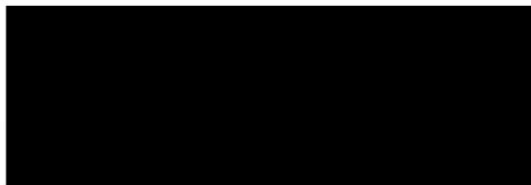
terjesztünk elő a Kúria Pfv.V.20.276/2018/7 számú ítéletével (a továbbiakban: Felülvizsgálati Ítélet) szemben, és tisztelettel

kérjük,

hogy a Felülvizsgálati Ítélet és a Felülvizsgálati Ítélet alapjául szolgáló 13.Gf.40.297/2017 számú ítélet alaptörvény-ellenességét megállapítani, és azt az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 43. §-a alapján

megsemmisíteni

szíveskedjenek.

Kérelmünk indoklásául az alábbiakat adjuk elő:

I.

ELJÁRÁSI ADATOK

A Felülvizsgálati Ítéletet 2019. szeptember 19-én vettük elektronikus kézbesítés útján kézhez, így jelen alkotmányjogi panaszunkat az Abtv. 30.§ (1) bekezdésében írt határidőn belül terjesztjük elő.

Az alkotmányjog panasz előterjesztésére az ad alapot, hogy a kérdéses peres eljárás felpereseként álláspontunk szerint sérelem ért minket.

Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésével, illetve az Abtv. 27.§-nak rendelkezéseivel kapcsolatban előadjuk, hogy

- a) a Felülvizsgálati Ítélet, valamint a jogerős ítélet sérti az **Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, valamint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését;**
- b) az ügy adataiból megállapíthatóan valamennyi jogorvoslati lehetőségünket kimerítettük. Az ügy jellegéből adódóan perújítási lehetőségünk nincs.

II.

AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZ ALAPJÁUL SZOLÁLÓ ÜGY RÖVID TÉNYÁLLÁSA ÉS PERTÖRTÉNETI ADATAI

Tisztelettel előadjuk, hogy az alábbiakban az egyszerűbb kezelhetőség érdekében a kérelmezőt felperesként, a kérelmezettet alperesként jelöljük.

Tényállás

2.1 A felek

A felperest 1994-ben a [REDACTED] :
[REDACTED] alapította és a mai napig az Alapítvány kizárólagos tulajdonában áll. Az Alapítványt 1992-ben hozta létre a Köznevelési Minisztérium a 3535/1992. kormányhatározattal: az [REDACTED] mint költségvetési intézmény általános jogutódja.

A kormányhatározat alapján az A [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED]

Felperesből kiválással jött létre 2001. október 1. napján az Irodaház értékesítése céljából a
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] november 30. napjával beolvadt az [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] a jelen per alperesébe. Ezen egyesüléssel
egy időben az alperesbe olvadt még további két társaság. Az egyesülés eredményeként a
beolvadó cégek megszűntek és az alperes lett ezen társaságok általános jogutódja.

2.2. A Projekt

Az Alapítvány 1992-től foglalkozott az összesen mintegy 19.000 m² területű, 13 szintes
Irodaház hasznosításának, értékesítésének lehetőségével. Az [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED].

Az A [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED].

A [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

A [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted] beruházás generál kivitelezési munkáinak elvégzésére a [redacted] vel 2006. szeptember 20-án kötött szerződést, amely szerint a használatbavételi engedély megszerzésének határideje 2007. november 30-a volt, azonban a műszaki átadás-átvételre jelentős késedellel került sor. A késedelmet az okozta, hogy az [redacted] [redacted] z eredeti telekhatáron áttejcszkedve építkezett, emiatt többször áttervezette az épületet, az új terveket pedig rendre engedélyeztetni kellett az építési hatósággal.

A [redacted] a 2003. február 10-én megkötött Vagyonkezelési szerződéssel 15 évre az Alapítvány vagyonkezelésébe adta a [redacted]

A Vagyonkezelési szerződés létrejöttekor hatályos, a kincstári vagyon kezeléséről, értékesítéséről és az e vagyonnal kapcsolatos egyéb kötelezettségekről szóló 183/1996. (XII. 11.) kormányrendelet 3. §-a szerint a vagyonkezelés olyan vagyongazdálkodási tevékenység, amelynek célja az állami feladatellátás – ezen belül a központi költségvetési szervek működési feltételeinek – hatékony biztosítása, a vagyon állagának és értékének megőrzése, védelme, továbbá értékének növelése.

A Vagyonkezelési szerződés célja az volt, hogy az Alapítvány biztosítsa a [redacted] történő szakszerű vagyongazdálkodást, az épület teljes helyreállítását, megőrzését, gyarapítását – tökebevonással és állami támogatással –, az alapító okiratában és az alapító által meghatározott – közhasznú – tevékenység folytatása mellett.

Az Alapítvány a Kuratóriumtól kapott felhatalmazás alapján az 1997. március 17-én megkötött együttműködési megállapodás keretében átadta a [redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]

működésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2013. évi CLVII. Törvény 1. § (1) bekezdés a) pontja alapján a [redacted]
[redacted] tulajdonába került.

Az Együttműködési megállapodás 8.1. pontja alapján az [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Az Együttműködési megállapodás 4.1 és 4.2 pontja szerint [REDACTED]
[REDACTED] összesen 666.000.000 Ft + ÁFA (bruttó 821.400.000 Ft) átalány-kártérítést
volt köteles fizetni a [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] k bevételekiesése keletkezett. Felek
ezt a tényt egyező nyilatkozattal fogadták el. Az Együttműködési megállapodás alapján az [REDACTED]
[REDACTED] kártérítést három egyenlő részletben volt köteles
megfizetni 2004 és 2006 között.

2006. április 26. napján az [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
Ingyanfejlesztési Megállapodást kötöttek (továbbiakban: Ingyanfejlesztési
megállapodás).

Az Ingyanfejlesztési megállapodás 2. pontjában a felek rögzítették, hogy az [REDACTED]
[REDACTED] i megállapodás 4.4 pontja szerinti kártalanítási összeget, azaz **18,5 MFt +**
ÁFA/hó kártérítést (a 666 millió forint átalány kártérítésen felül) **2007. január 1-től a jogerős**
használatbavételi engedély megszerzéséig a [REDACTED] k havonta megfizeti.
Felek megállapodtak abban, hogy amennyiben a használatbavételi engedély kiadására 2007.
augusztus 30. napjáig nem kerül sor, úgy a kártérítés összege **2007. szeptember 1-től**
minden megkezdett hónapban további 9.000.000.- Ft + ÁFA összeggel növekszik.

A Budapesten, 2006. december 29-én kelt **Szerződés módosítással** (továbbiakban:
Szerződés módosítás) az Ingyanfejlesztési megállapodás megkötésében részt vevő felek az
Együttműködési Megállapodás kártalanításra vonatkozó rendelkezéseit akként módosították,
hogy a kártalanítással kapcsolatos számlák kötelezettje közvetlenül a [REDACTED]
[REDACTED].

A Szerződés módosítás szerinti kötelezett, [REDACTED] térítést (666 millió Ft + ÁFA-
t) határidőre átutalta a [REDACTED] számára.

1 földalatti és két földfeletti (-1, fszt, +1) szinten kereskedelmi egységeket

3 földfeletti (+2, +3, +4) szinten irodákat

3 legfelső (+5, +6, +7) szinten exkluzív lakásokat"

- **Szerződésmódosítás** (2006. december 26.)

Mint a fentiekben előadtuk, a felek fizetési kötelezett személyében módosítást eszközöltek, és ugyancsak módosították a fizetendő összegre vonatkozó részletszabályokat is – mely módosítás a jelen perben az alperesi jogutódlásokra tekintettel már nem bír jelentőséggel –, azonban a Megállapodásnak azon rendelkezése, hogy a káráltalány fizetési kötelezettség a Projekt teljes lezárásáig jár, nem módosult.

Álláspontunk szerint a további szerződéses nyilatkozatok nem bírnak jelentőséggel.

Perelőzmények

2.4. A felperes keresetében kérte alperest kötelezni 220.000.000,- Ft és annak a Ptk. 301/A § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamatainak megfizetésére. A felperesi keresetet a Fővárosi Törvényszék 24.G.41.710/2014/19 sz. ítéletével elutasította.

2.5. Az ítélet ellen előterjesztett felperesi fellebbezés alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla a 13.Gf.40.609/2015/5-II. sz. végzésével (a továbbiakban: Végzés) hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra kötelezte. A Végzés meghatározta a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság részére az ügy elbírálásának szempontjait (11. oldal és 12. oldalak):

„A Ptk. 246. §(1) bekezdése kimondja, hogy a kötelezett meghatározott pénzösszeg fizetésére kötelezheti magát arra az estre, ha olyan okból, amelyért felelős, nem, vagy nem szerződésszerűen teljesít (kötbér). A (2) bekezdés alapján a kötbért a jogosult akkor is követelheti, ha kára nem merült fel.

A perben nem volt vitás, hogy az alperes a szerződésben vállalt határidőre az irodaház jogerős használatbavételi engedélyét nem szerezte meg. A kötbérrel szankcionálni kívánt szerződésszegés tehát bekövetkezett. A Fővárosi Ítéltábla nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy az ideiglenes (részleges) használatbavételi engedély jogerőre emelkedésének ténye megszüntette az alperesi jogelőd káráltalány és kötbérfizetési kötelezettségét.

A felperes helyes fellebbezési hivatkozása szerint a projekt teljes körű befejezéséhez, a jogerős és végleges használatbavételi engedélyhez kötötték a felek az alperesi jogelőd káráltalány és kötbér követésére vonatkozó kötelezettségek megszűnését. A használatvételi engedély megszerzése a projektet írta le, a projektre vonatkozó építési engedély a lakásokra is vonatkozott, a projekt pontos meghatározását az ingatlanfejlesztési megállapodás 1. számú mellékletében írták le a felek, és a projekt kivitelezését követően, annak kerestében létrehozott többfunkciós épületet társasházzá akarták alakítani úgy hogy a jogerős használatbavételi engedély kézhezvételét követő 8 munkanapon belül aláírják annak alapító okiratát (2002. október 15-i előszerződés 1.1.4 pont). A társasházat lakások nélkül nem lehetett alapítani, így a projektbe nyilvánvalóan a lakásokat is beleértették a felek.

(...)

Kötbérfelelősség a Ptk. 246. § (1) bekezdése értelmében kétségtől csak felróható szerződésszegéshez kapcsolódhat. A kötelezett szerződésszegésének felróhatóságát azonban nem a jogosultnak kell bizonyítania, hanem a kötelezett mentheti ki magát a kötbérfelelősség alól, vétlensége, vagyis annak a bizonyításával, hogy a szerződésszerű teljesítés érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Az alperes a vétlensége alátámasztására alkalmas bizonyítást nem ajánlott fel, az alperes a kötbérfelelősséget nem tata kimenteni. Az alperesi felelősség kimentésére a felperessel szemben nem szolgálhat alapul, hogy az épület 5. és 6. szintjén lévő luxuslakások olyan módon kerültek értékesítésre, hogy azok befejező belső kialakítási munkáit a vevők kívánták a saját ízlésük szerint elvégezni, azonban ezek elhúzódtak.

(...)

A Ptk. 247. § (1) bekezdése alapján van lehetőség a túlzott mértékű kötbér összegének mérséklésére. A kialakult bírói gyakorlat alapján erre akkor kerülhet sor, ha a kötbér mértéke az eset körülményeire tekintettel eltúlzott és ezért méltánytalannak minősül.

Az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja miatt nem látta szükségesnek az alperes kötbér mérséklése iránti kérelmének és a beszámítási kifogásának érdemi vizsgálatát.

A kereset megjelölt ténybeli és jogi alapjának teljes körű, az alperesi ellenkérelemben foglaltakra is kiterjedő vizsgálatának elmaradása olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely a másodfokú eljárásban nem orvosolható. Ha a másodfokú bíróság állapítaná meg először a tényállást és döntene érdemben először az elsődleges kereseti kérelemről, a felek elesnének a rendes jogorvoslat lehetőségétől.

Mindezek következtében a tárgyalás kiegészítése szükséges, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252. §-ának (2) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak az alperesi kötbér mérséklése iránti kérelme és beszámítási kifogására figyelemmel meg kell állapítania a bizonyításra szoruló tényeket, erről a feleket a Pp. 3 § (3) bekezdésének megfelelően előzetesen tájékoztatnia kell, továbbá a bizonyításra köteles felet a Pp. 141. § (6) bekezdése szerinti jogkövetkezményekre való figyelmeztetéssel kell felhívni bizonyítékai, bizonyítási indítványai előterjesztésére, majd ezt követően lesz az elsőfokú bíróság abban a helyzetben, hogy döntsön a kereseti kérelemről.

A kötbér mérséklésre vonatkozó alperesi kérelem és beszámítási kifogás érdemi vizsgálatát követően hozható megalapozott döntés a felperes marasztalás iránti keresetéről."

Összefoglalva: a Végzés egyértelműen állást foglalt a követelés jogi természetéről – kötbér – , annak megalapozottságáról.

2.6. A Végzés fentiekben írt világos és egyértelmű iránymutatása alapján került sor a megismételt elsőfokú tárgyalásra, amelyet követően a Fővárosi Törvényszék 24.G.41.215/2016/7 sz. ítéletében (a továbbiakban: Elsőfokú Ítélet) a felperesi keresetnek túlnyomó részben helyt adott, és – a Végzés iránymutatásaira is tekintettel – túlzott mértékűnek minősítve a kötbérigény egy részét, 220.000.000,-Ft követelésből 200.000.000,- Ft összegű követelést ítélt meg felperes javára.

2.7. Az alperesi fellebbezést követően a Fővárosi Ítéltábla – a Végzés iránymutatása szerint meghozott – Elsőfokú Ítéletet megváltoztatta, és a felperesi keresetet 13.Gf.40.297/2017/5-I számon hozott ítéletével elutasította.

A per érdemi kérdéseit a jogerős ítélet (a továbbiakban: Jogerős Ítélet) az alábbiakban összefoglalt módon értékelte:

A Pp. 239. §-a szerint a másodfokú eljárásban is alkalmazandó 206. § (1) bekezdése szerint eljárva a bizonyítékokat az újabb elsőfokú eljárásban felmerült bizonyítékokkal és nyilatkozatokkal együtt értékelve, és meggyőződése szerint elbírálva megállapította, hogy a 2008. április 2-i határozatban ideiglenes (részleges) jelleggel megadott használatbavételi engedély jogerőre emelkedésével az alperes jogelődjének kártalanítás fizetésére kötelezettséget megszüntető feltétel teljesült, ezért a felperes a megszüntető feltétel teljesülését követő időszakra alapított követelése megalapozatlan (Jogerős Ítélet, 15. oldal 5. bekezdés).

A Jogerős Ítélet – annak tartalmi, elemei értelmezése alapján – nem tekintette kötbérnek a felperes által érvényesíteni kívánt jog alapját. Itt tisztelettel kiemeljük, hogy a Jogerős Ítélet immár nem foglalt állást a kötbér kérdésében, a kifejezést nem is használja, hanem immár olyan szerződéses kártalanítási megállapodásnak tekinti – ugyanazon tényállás alapján – a kötelmet, amely alapján az ideiglenes használatbavételi engedély kiadásától kezdődően nem jár a felperesnek.

2.8. A felperesi felülvizsgálati kérelem alapján lefolytatott felülvizsgálati eljárás során hozott Felülvizsgálati Ítélet a Jogerős Ítéletet hatályában fenntartotta (Pfv.V.20.276/2018/7 sz. Felülvizsgálati Ítélet).

A felülvizsgálati kérelem érveivel kapcsolatban – amelyek lényegében a Végzés, illetve az Elsőfokú Ítélet indokain alapultak, és kiemelték: nem volt olyan peradat, amely alapján lehetőség nyílt volna az Elsőfokú Ítélet – Végzésen alapuló – értékelésének megváltoztatására – arra az álláspontra helyezkedett, hogy egyrészt a Végzéshez nem fűződik anyagi jogerő, másrészt a Kúriának a Jogerős Ítéletet kellett csak vizsgálnia, és azzal egyetértett.

III.

AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZ RÉSZLETES INDOKOLÁSA

I./ Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek¹ megsértése – a tisztességes eljáráshoz és a hatékony jogorvoslathoz való jog sérelme, az ügyre vonatkozó anyagi jogszabályok indokolatlan félretétele miatt;

Ezzel összefüggésben egyúttal az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének², M) cikk (1) bekezdésének, XII. cikk (1) bekezdésének³ megsértése – a jogbiztonság és a vállalkozás szabadságához fűződő jog sérelme

Előrebocsátjuk, hogy tisztában vagyunk az Alaptörvény M) cikkének jelentőségével, hogy az nem minősül az Alaptörvényben biztosított – címzettként ránk vonatkoztatható – jognak, ezért az Alaptörvény e szabályára nem közvetlenül, csupán kiegészítő jelleggel hivatkozunk a XII. cikk (1) bekezdése mellett.

Előadjuk, hogy az üzleti, gazdasági életet alapvetően alakító és meghatározó polgári jogi jogintézmény – az egyik legfontosabb kötelembiztosíték – a kötbér, a perbeli szerződés annak megfelelő kikötéseit azonban a normatartalommal [rPtk. 246. § (1)-(3) bekezdés, 247. § (1) bekezdés], illetve a kialakult jogalkalmazási gyakorlattal ellentétesen értelmezte az ügyben eljáró Fővárosi Ítéltábla Jogerős Ítéletében, illetve a Kúria is a felülvizsgálati eljárásban hozott határozatában.

A kötbér jogintézményét illetően ezidáig érvényesülő – a piaci szereplők előtt ismert, magatartásukat, szerződéskötési szándékukat alapvetően alakító – szabályok és rendező elvek a következők:

¹ Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. A (7) bekezdés szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

² Az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam.

³ Az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik. A XII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz.

- a) a kötbér kikötésénél az elnevezés, a szóhasználat nem döntő kritérium, a kikötés jogi minősítését az dönti el, hogy a felek szándéka szerint milyen funkciót volt hivatva betölteni (LB Gfv. X. 33092/1994. - BH 1995/12. sz. 722.); tartalma szerint kötbérkikötésnek minősül a felek szerződésében a kötelezett szerződésszegése szankciójaként, közvetlenül vagy közvetve meghatározott pénzösszeg fizetésének kötelezettsége;
- b) a kötbér funkciója kettős: célja egyrészt a szerződéses fegyelem szilárdítása, a szerződésszegéstől visszatartó hatás a kötelezett tekintetében; másfelől – káratálcány természetéből következően – a jogosult felmentése a kár bekövetkezésének és mértékének bizonyítása alól;
- c) a jogosult a kötbért akkor is követelheti, ha kára nem merült fel [rPtk. 246. § (2) bekezdés];
- d) a kötbérrel biztosított teljesítés természetbeni vagy jogi oszthatatlansága esetén, a kötelezett részleges késedelme esetén is beáll a teljes kötbérre vonatkozó szankció (GK. 65. számú állásfoglalás);
- e) a bíróság a kötbérmérséklés jogát csak kivételesen gyakorolhatja; alkalmazásához több körülmény együttes értékelése vezethet, ide tartozik – többek között – a szerződésszegés felróhatóságának foka, de a szerződésszegéssel okozott kár nagysága, valamint a jogosult teljesítéshez fűződő érdeke is.

Állítjuk, hogy a perbeli – a kereset alapjául megjelölt – együttműködési megállapodás 4.4. pontja, valamint az ingatlanfejlesztési megállapodás 2. pontja azáltal, hogy adott mértékben szankciós jelleggel a kötelezett kártalanítás (kártérítés) fizetési kötelezettségét írta elő a számára egyedileg és egyértelműen meghatározott szerződéses kötelezettség megszegésének esetére – a projekt jogerős használatbavételi engedélyének adott időre vállalt elmulasztására –, kötbérkikötésnek minősült, sem a vizsgált szerződéses tartalom értelmezésétől, sem mikénti alkalmazásától nem voltak megtagadhatóak a kötbér jogintézményének előzőekben ismertetett jellemzői.

A perben másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla Jogerős Ítéletének, valamint a felülvizsgálati eljárásban a Kúria ítéletének eredményeként azonban ügyünkben mégsem teljesültek a kötbér jogintézményének törvényi szabályai, sem pedig annak a már kialakult, a gazdasági életben, illetve az ítélkezésben egyaránt stabilan élő – jogbiztonságot garantáló – jogalkalmazási gyakorlata.

A Fővárosi Ítéltábla és a Kúria ügyünkben tévesen elfoglalt álláspontja szerint a vizsgált szerződésekben kikötött káráltalány (kötér) megfizetésére irányuló keresetet az tette megalapozatlanná – az alperesnek a kötér mérséklésére irányuló védekezése (beszámítási kifogása) elbírálása, vagyis az rPtk. 247. § (1) bekezdésében foglalt szabály feltételeinek vizsgálata és tényleges alkalmazása nélkül –, hogy az alperes szerződésszegése tényleges zavaró hatást a felperes oldalán nem eredményezett, vagyis a felperes oldalán kárt nem idézett elő.

Hangsúlyozzuk, hogy a jogosult felperes kötbérigényét a tényleges kár (károsodás) hiánya nem tette megalapozatlanná az rPtk. 246. § (2) bekezdésének egyértelmű szabálya értelmében. A károsodás tényleges mértéke kizárólag az rPtk. 247. § (1) bekezdésének alkalmazása során, egyedül a kötér mérséklése körében lett volna értékelhető, amelyre jelen ügyben nem, illetve nem így került sor.

Utalunk az Alaptörvény R) cikk (2) és (3) bekezdésére, 28. cikkére⁴, valamint a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatra is, amelyben az Alkotmánybíróság kimondta: a bírói függetlenségnek ... biztosítéka a törvényeknek való alávetettség, a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia; ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el; a vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel.

A kötér jogintézményének lényegadó sajátosságai hibás, következetlen, az egyes részszabályok természetétől idegen és a joggyakorlattal ellentétes alkalmazása az Ítéltábla, valamint a Kúria részéről álláspontunk szerint oda vezetett, hogy mind a Jogerős Ítélet, mind a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott határozata önkényes jogértelmezésen alapul, a hatályos és az ügyre irányadó anyagi jogi szabályozás [rPtk. 246. § (1)-(3) bekezdés, 247. § (1) bekezdés] indokolatlan, el nem fogadható félretétele miatt sérti a tisztességes eljáráshoz és a hatékony jogorvoslathoz való jogot, lerontja a szerződéses szabadság és a

⁴ Az Alaptörvény R) cikk (2) és (3) bekezdése szerint az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek; az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni. Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuluma, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

szerződésekbe vetett bizalom sérelmén keresztül a vállalkozás szabadsága, valamint a jogbiztonság érvényesülését.

II./ Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek⁵ megsértése – a tisztességes eljáráshoz és a hatékony jogorvoslathoz való jog sérelme, az indokolási kötelezettség megsértésén – az indokolt bírói döntéshez való jog sérelmén – keresztül

A tisztességes eljáráshoz, valamint a hatékony jogorvoslathoz való jog több garanciális szabályból tevődik össze. A tisztességes eljárás alkotmányos követelményéből következik az indokolt bírói döntéshez való jog is, amelynek teljesülését az Alkotmánybíróság gyakorlatában kimunkált általános elvárás mércéjén keresztül, a konkrét ügy sajátosságai döntik el. Alkotmányossági szempontból általános elvárás a bírósági ítéletekkel szemben, hogy a bíróság az eljárásban résztvevő feleknek az „ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossggal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” [7/2013. (III. 1.) AB határozat].

Az alábbiakban részleteiben fejtjük ki, hogy álláspontunk szerint ügyünkben a Kúria ítélete és az Ítéletábra jogerős ítélete egyaránt felveti az indokolási kötelezettség elmulasztásán keresztül az indokolt bírói döntéshez való jog, azon keresztül a tisztességes eljáráshoz és a hatékony jogorvoslathoz való jog sérelmét.

Állítjuk, hogy jelen ügy lényegi része volt a felek szerződésében kikötött – hangsúlyozzuk, egyértelműen káráltány jellegű, egyúttal szankciós rendeltetésű – kártalanítás anyagi jogi minősítése, megfeleltetése a szerződösszegés biztosítékaként intézményesített kötbér jogintézményének, vagy attól való elhatárolása, kizárása.

Kijelenthető, hogy az ügyben másodfokon eljáró Ítéletábra, valamint a felülvizsgálati szakaszban a Kúria e kérdés vizsgálatát egyáltalán nem végezte el, ítélező munkájukról ebben a körben döntéseik indokolásában egyáltalán nem adtak számot, meg sem kísérelték levezetni, hogy miért kizárt a perbeli káráltány és szankciós jellegű szerződösses kikötés kötbérkénti minősítése.

⁵ Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. A (7) bekezdés szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

A felperes perbeli álláspontja – ahogy azt a felülvizsgálati eljárásban is képviselte – a kereset alapjául megjelölt szerződéses rendelkezések kötbérkénti minősítésén alapult, érveléséről viszont sem a Fővárosi Ítéltábla Jogerős Ítéletében, sem pedig a Kúria nem foglalt állást érdemben.

Egyértelműen kitűnik a Kúria Ítéletének indokolásából ([25] pont), hogy a Kúria teljes egészében mellőzte, érdemi vizsgálat nélkül félretette a felülvizsgálati kérelem hivatkozását az rPtk. 246. §-ára, 247. §-ára, e kérdés vizsgálatát – meglátásunk szerint helytelen álláspontjából következően – kifejezetten kizárta, mégpedig azzal az indokkal, hogy az Ítéltábla felülvizsgálni kért Jogerős Ítélete nem alapult az rPtk. hivatkozott rendelkezései alkalmazásán.

Ezzel összefüggésben a Jogerős Ítélet jogszabálysértő jellege azonban kifejezetten abban állt – és ez kellett volna jelentse a felülvizsgálati eljárás tárgyát [rPp. 272. § (2) bekezdés, 275. § (2) bekezdés] –, hogy az Ítéltábla elmulasztotta alkalmazni az rPtk. kötbérre vonatkozó szabályait az ügyben, ennél fogva érdemi döntése sérti az rPtk. 246. §, 247. § hivatkozott – ügyünkre egyértelműen irányadó – szabályait, ezzel összefüggésben az rPp.-nek az indokolási kötelezettségre vonatkozó előírásait is [221. §], amelyet a Kúria ugyancsak nem vizsgált.

Hangsúlyozzuk, hogy felülvizsgálati eljárás tárgyává tehető jogszabálysértés nem csak azzal valósulhat meg jogerős ítélet eredményeként (és vizsgálható érdemben a Kúria előtt), ha a felülvizsgálni kért jogerős ítélet adott anyagi jogszabályt tévesen – hibás értelmezéssel – alkalmaz, hanem azáltal is, ha az ügyre vonatkozó anyagi jogszabály rendelkezéseit a másodfokú bíróság egyáltalán nem alkalmazza.

Álláspontunk szerint ügyünkben a Kúria rosszul mérte fel a felülvizsgálati eljárás lényegét és a felülvizsgálati kérelem által meghatározott kereteit [rPp. 272. § (2) bekezdés, 275. § (2), (3) és (4) bekezdés], amikor határozata indokolásából kitűnően azért nem találta fennállóknak és vizsgálhatónak a Jogerős Ítélet jogszabálysértő jellegét az rPtk. 246. §-a, 247. §-a tükrében, mert a Fővárosi Ítéltábla az rPtk. hivatkozott szabályait egyáltalán nem alkalmazta. Mi magunk pontosan ebben állítottuk – álláspontunk szerint nemcsak megalapozottan, hanem eljárásjogilag megengedetten és érdemben vizsgálható tartalommal – az Ítéltábla döntésének jogszabálysértő jellegét.

Azáltal, hogy a Kúria elhibázott perjogi logikán alapuló, téves álláspontja miatt elmulasztotta érdemben vizsgálni a felülvizsgálati kérelem hivatkozását az rPtk. 246. §-a, 247. §-a – ezzel összefüggésben egyben az rPp. 221. §-ának – megsértésére, elmaradt az ügyben a felperesnek az „ügy lényegi részére vonatkozó észrevételei kellő alaposságú vizsgálata”, amely álláspontunk szerint alkotmányossági szempontból egyértelműen aggályos, sérti a felperesnek az indokolt bírói döntéshez, azon keresztül a tisztességes eljáráshoz és a hatékony jogorvoslathoz való alapvető jogát.

Megjegyezzük az Alkotmánybíróság 3088/2019. (IV. 26.) határozatából kiemelten és azt a tárgyi ügyre vonatkoztatva azt is, hogy minden jogorvoslat lényegi eleme a „jogorvoslás” lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát. A Kúria előzőek szerint hibásnak tartott eljárásjogi gondolatmenetével a Kúria elé tartozó rendkívüli perorvoslat „illuzórikussá”, „fölöslegessé” válhat abban az esetben, ha a másodfokú bíróságok az adott ügyben irányadó anyagi jogszabályok teljes mellőzésével hozzák meg döntésüket, az emiatt jelentkező jogszabálysértés nem nyerhet orvoslást.

Hivatkozunk továbbá arra is, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Jogerős Ítéletben – a következő, a III./ pontban részletezettek szerint – gyökeresen eltért az ügyben korábban hozott hatályon kívül helyező Végzésében foglalt érdemi, egyben az ügy lényegi részére végleges jelleggel kialakított álláspontjától, anélkül, hogy mindennek okszerű magyarázatát adta volna ítéletének indokolásában.

Hangsúlyozzuk ehhez kapcsolódóan, hogy a kereseti igény jogalapjára nézve – amelynek megítélésén az Ítéltábla utóbb változtatott – nem folyt a megismételt eljárásban bizonyítási eljárás, amely nemcsak az Ítéltábla hatályon kívül helyező Végzése elsőfokú bíróságra kötelező iránymutatásából, de abból is következett, hogy korábbi hatályon kívül helyező Végzésében az ítéltábla egyértelműen és végleges jelleggel lezárta a kereset alapjául megjelölt szerződéses kikötések értékelését, a kötbér jogalapjának vizsgálatát az rPtk. 207. § (1) bekezdése, az rPp. 164. § (1), 3. § (3) bekezdése alkalmazásával⁶.

⁶ A Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező Végzésének indokolásában megállapította: a felek szerződése, az ott kikötött feltétel szerint az alperesi jogelőd kárátalány (kötbér) fizetési kötelezettségét egyedül a projekt teljeskörű – a lakásokra is kiterjedő – befejezése, a jogerős és végleges használatbavételi engedély szüntette (szüntethette) meg (11. oldal 7. bek.); az alperes a szerződésben vállalt módosított határidőre nem szerezte meg az irodaház jogerős használatbavételi engedélyét, ezáltal a kötbérrel szankcionált szerződésszegés bekövetkezett (11. oldal 5. bek.); a részleges (ideiglenes) használatbavételi engedély jogerőre emelkedése nem szüntette meg az alperesi jogelőd kárátalány- és kötbérfizetési kötelezettségét (11. oldal 6. bek.); az alperes a perben nem mentette ki felelősségét a kötbérfelelősség alól; nem volt erre alkalmas a lakások elhúzódozó belső kialakítása sem (12. oldal 3. bek.).

Álláspontunk szerint a határozatok kötőerejéből és a jogbiztonság elvéből következően nem fogadható el az Ítéltábla eljárása, a korábbi határozatában rögzített érdemi álláspontjának későbbi és gyökeres – ráadásul tényállási elemekkel alá nem támasztható – megváltoztatása.

Ezen a helyen azt emeljük ki, hogy nem felel meg a tisztességes eljárás alkotmányos követelményének, ha a fellebbviteli bíróság az ügy korábbi szakaszában a rendelkezésére álló bizonyítékok értékelésével végleges jelleggel kialakított és határozatában ki is fejezett érdemi álláspontjától anélkül tér el utóbb, hogy eltérő döntését további bizonyítás felvétele megalapozta volna, illetve hogy ő maga ugyanazon szerződéses rendelkezés korábbitól eltérő értelmezéséhez határozata indokolásában eljárásjogilag elfogadható magyarázatot fűzött volna.

Álláspontunk szerint, a jogorvoslati rendszerben betöltött szerepéből is következően, a fellebbviteli bírósággént eljáró Ítéltábla – a perrendtartás elvárása és a jogbiztonság elve szerint – köteles indokát adni, amennyiben az ügyben hozott korábbi, kötőerővel rendelkező határozatában rögzített, a jogvitában lezártnak tekintett érdemi álláspontjától eltér, a korábbi határozatában végleges jelleggel lezárt kérdésben utóbb változtat álláspontján. A Fővárosi Ítéltábla jogerős ítélete ennek az elvárásnak nem felel meg.

Idetartozó aggályainkat és hivatkozásainkat a Kúria annyival intézte el – véleményünk szerint ugyancsak el nem fogadható módon –, hogy a másodfokú bíróság korábban meghozott határozatához anyagi jogerő nem fűződik, az abban foglaltaktól való eltérést a másodfokú bíróságnak nem kellett megindokolnia (Kúria ítéletének [25] bekezdése).

III./ Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése⁷, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek⁸ megsértése – a jogbiztonság, illetve ahhoz kapcsolódóan a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme

Előadjuk, hogy ügyünkben a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú eljárás megismétléséhez vezető hatályon kívül helyező Végzésében lényegében megállapította a keresettel érvényesített jog fennállását. Döntése csupán a határozat alakisága miatt nem eredményezett anyagi jogerőhatást, az Ítéltábla ugyanis – habár eljárásjogilag helye lett volna – nem hozott közbenső ítéletet.

⁷ Az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam.

⁸ Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. A (7) bekezdés szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Kiemelni tartjuk szükségesnek a hatályon kívül helyező Végzésből a következő megállapításokat: a felek szerződése, az ott kikötött feltétel szerint az alperesi jogelőd kárátalány (kötér) fizetési kötelezettségét egyedül a projekt teljeskörű – a lakásokra is kiterjedő – befejezése, a jogerős és végleges használatbavételi engedély szüntette (szüntethette) meg (11. oldal 7. bek.); az alperes a szerződésben vállalt módosított határidőre nem szerezte meg az irodaház jogerős használatbavételi engedélyét, ezáltal a kötbérrel szankcionált szerződésszegés bekövetkezett (11. oldal 5. bek.); a részleges (ideiglenes) használatbavételi engedély jogerőre emelkedése nem szüntette meg az alperesi jogelőd kárátalány- és kötbérfizetési kötelezettségét (11. oldal 6. bek.); az alperes a perben nem mentette ki felelősségét a kötbérfelelősség alól; nem volt erre alkalmas a lakások elhúzódó belső kialakítása sem (12. oldal 3. bek.).

Állítjuk, hogy a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező Végzésében a kereset jogalapjára tartozó körülmények elbírálásával, a bizonyítékok értékelése eredményeként a vonatkozó tényállás megállapításával és megfelelő jogi minősítésével végleges jelleggel foglalt állást a kereseti igény fennállásáról. Érdemi álláspontja kialakításához a szükséges bizonyítékok – úgymint a felek közti szerződések, tanúvallomások – maradéktalanul rendelkezésre álltak az alapeljárásban felvett bizonyítás eredményeként.

Az Ítéletábra mindezek után – a megismételt eljárásban iránymutatása szerint a tényleges kár bekövetkezésére, a lakásoknak az épület használhatóságára gyakorolt hatására, vagyis az alperes védekezése szerint a kötbér mérséklésére tartozó körülményekre felvett bizonyítási eljárást követően – Jogerős Ítéletében már úgy foglalt állást a felek korábban is ismert szerződésének értelmezésével, hogy a részleges (ideiglenes) használatbavételi engedély jogerőre emelkedésével teljesült az alperes jogelődjének kártalanítás fizetési kötelezettségét megszüntető szerződéses feltétel (15. oldal 5. bek.); az együttműködési megállapodás 4.4., az ingatlanfejlesztési megállapodás 2. pontjában meghatározott kártalanítási átalány fizetési kötelezettséget megszüntető feltétel csak úgy értelmezhető, hogy az építkezésnek a szomszéd ingatlant zavaró tevékenységre vonatkozik (15. oldal 2-3. bek.).

Állítjuk, hogy a Fővárosi Ítéletábra korábbi hatályon kívül helyező Végzéséhez – eltérő tényállás hiányában – kötve volt, határozata az ügyben végleges jelleggel lezárt kérdésben kötőerővel bírt az adott jogvitában. A Végzés a megismételt eljárásban nemcsak az elsőfokú bíróság mozgásterét szabta meg, de kötötte egyúttal a másodfokú bíróságot is az rPp. 227. §-ából, 228. §-ából, 252. §-ából, valamint az 1/2014. (VI. 30.) PK véleményből következően.

Az Ítéltábla a korábbi Végzésében megállapítottakhoz – idetartozik a már rendelkezésre álló bizonyítékok értékelésével levont következtetés, a felek közti jogviszony, illetve az adott ügyben releváns, bizonyításra szoruló tények jogi minősítése is – kötve volt; a korábban megállapítottaktól legfeljebb csak akkor és annyiban térhetett volna el, ha azt a megismételt eljárásban felvett bizonyítás eredménye szükségessé tette volna, megalapozta volna. Minderre jelen ügyben azonban nem került sor. A megismételt eljárásban bizonyítás felvétele a hatályon kívül helyező Végzés szerint egyedül a – végül el nem bírált – beszámítási kifogásra, a kötbér mérséklésére történt. A kereset jogalapjára tartozó kérdéseket – ami döntően a felek közti szerződéses konstrukció feltárását, a szerződéses feltételek értelmezését jelentette – a megismételt eljárásban felvett bizonyítás eredménye nem érintette, nem befolyásolta.

Az Ítéltábla hatályon kívül helyező Végzéséből nem csupán egyszerű kötőerő [rPp. 227. § (1) bekezdés], de azt meghaladó kötőerő, alaki jogerőhatás is fűződött [rPp. 228. § (1) bekezdés], amelynek feloldására a másodfokú bíróság számára nem volt törvényes lehetőség, sem elfogadható ok. Az ügyben eljáró másodfokú bíróságot nem illette meg az a jog, hogy az egyszer már általa értékelt bizonyítékok újbóli értékelésének eszközével, ismételten elvégezze az ügyben releváns tények jogi minősítését és azt a korábbi határozatában rögzítettektől eltérő eredménnyel zárja a kereseti igény általa már elbíralt jogalapja körében.

Az Ítéltábla az ügyben hozott jogerős, a Kúria által felülvizsgált ítéletével meg nem engedett módon jutott arra a következtetésre – a bizonyítékok (a felek közti szerződés) újbóli mérlegelésével, saját korábbi bizonyítékértékelő munkája meg nem engedett felülbírálatával – , hogy a részleges (ideiglenes) használatbavételi engedély jogerőre emelkedésével teljesült a kártalanítás fizetésére vonatkozó kötelezettséget megszüntető szerződéses feltétel, ami egyben megalapozatlanná tette a keresetet.

A fentiekből a jelen eljárás tárgya tekintetében pedig azt a következtetés vonható le, hogy a jogbiztonság alkotmányos elvének egyfajta processzuális, az adott ügyre vonatkoztatott részeleme a bírósági határozatok kötőereje, illetve alaki jogereje, az abból következő véglegesség és irányadó jelleg, amelynek biztosítása és garántálnia kell a felek számára az adott ügy eljárásjogi értelemben vett kiszámíthatóságát a bíróság elé vitt jogvita keretein belül. A véglegességből következően a kiszámíthatóságnak **nemcsak a felek anyagi jogi, de eljárási jogai és kötelezettségei rendeltetésszerű gyakorlásához, illetve teljesítéséhez is érvényesülnie kell.**

Mindehhez elengedhetetlen, hogy a bíróság adott ügyben kialakított és határozatában kifejezett érdemi álláspontjához – főszabály szerint – kötve legyen, az ügyben releváns kérdés elvégzett jogi minősítésétől saját hatáskörében ne térhessen el, ebben jelentkező munkáját csak perorvoslati rendben, a fellebbviteli bíróság bírálhassa felül.

Jelen ügyben ez nem teljesült: az Ítéletábla a perrendtartás felhatalmazása nélkül, alaptörvény-ellenesen tért el Jogerős Ítéletében a korábbi, hatályon kívül helyező Végzésében egyértelműen rögzített érdemi álláspontjától, ráadásul anélkül, hogy eljárását megindokolta volna.

Álláspontunk szerint az Ítéletábla jelen ügyben megmutatkozó gyakorlata – amelyet a Kúria felülvizsgálati érvelésünk ellenére helyénvalónak talált – meg nem engedett, jogbizonytalan helyzetet eredményez, kiszámíthatatlanná teszi a peres ügyeket, ezen felül azok indokolatlan elhúzódásához is vezet.

Hivatkozunk végül arra is, hogy a Fővárosi Ítéletábla előzőekben ismertetett, számunkra sérelmes eljárása – a kereset érdemére vonatkozó végleges álláspontjának egyértelmű kifejezése a hatályon kívül helyező Végzésében, majd az attól való eltérés a Jogerős Ítéletben – legalább azt megkívánta volna, hogy a másodfokú bíróság érdemi álláspontja megváltozásáról kellő időben tájékoztassa és figyelmeztesse a feleket, lehetőséget adva számukra idetartozó érdemi nyilatkozataik, további bizonyítási indítványaik megtételére.

Mindez álláspontunk szerint külön perrendi előírás nélkül az rPp. 2. § (1) bekezdéséből, 3. § (2), (3), (6) bekezdéseiből, 163. § (3) bekezdéséből levezethető, a bíróságnak az rPp. 8. § (1) bekezdésében írt kötelezettsége mentén, a felek jogai rendeltetésszerű gyakorlása, perbeli kötelességeik teljesítése érdekében.

A fentiekre tekintettel tisztelettel kérjük, hogy Alkotmányjogi Panaszunknak megfelelően határozni szíveskedjenek.

